

PROPOSTA DIDÀCTICA

-DEPARTAMENT-

MATÈRIA: Educació en valors cívics i ètics

NIVELL: 4^t ESO

DEPARTAMENT: Filosofia

CURS ESCOLAR: 2023- 2024

Curs acadèmic: 2023/2024		Departament: Filosofia
1. Concreció curricular de la matèria:	Educació en valors cívics i ètics 4rt ESO	
1.1 Elements curriculars del nivell:	Perfil d'eixida: La consecució de les competències i els objectius previstos en la LOMLOE per a les diferents etapes educatives està vinculada a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau recollides en aquest Perfil d'eixida, i que són les següents: • CCL: competència en comunicació lingüística• CP: competència plurilingüe• CMCT: competència matemàtica, ciència i tecnològica• CD: competència digital• CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre• CC: competència ciutadana• CE: competència emprenedora• CCEC: competència en consciència i expressió cultura Descriptors operatius: Els descriptors operatius de les competències clau constitueixen, juntament amb els objectius de l'etapa, el marc referencial a partir del qual es concreten les competències específiques de cada àrea, àmbit o matèria. Aquesta vinculació entre descriptors operatius i competències específiques propícia que de l'avaluació d'aquestes últimes pugui col·legir-se el grau d'adquisició de les competències clau definides en el Perfil d'eixida i, per tant, la consecució de les competències i objectius previstos per a l'etapa.	
1.1.1 Competències específiques	Competència específica núm. (1): CE1.Dialogar i debatre de manera assertiva, respectuosa i correctament argumentada sobre problemes morals plantejats en qualsevol situació de la vida diària per a poder arribar a acords o consensos. Criteris d'avaluació: 1.1 Participar en els debats plantejats a classe de manera assertiva, escoltant de manera activa i respectant el torn de paraula tant en l'aportació d'arguments, fonamentats en informació fiable, com quan exposa el seu acord o desacord. 1.2 Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per a exposar les seues pròpies idees i raonaments i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen. 1.3 Utilitzar un llenguatge oral i escrit incliusiu i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge. 1.4 Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint rols amb eficiència i responsabilitat.	Sabers bàsics: Bloc 1: Persona - El benestar físic i emocional Crítica, autocrítica, acceptació i disconformitat Autoregulació emocional, estrés i resiliència Educació afectivosexual - La diversitat Identitat de gènere, sexe biològic, expressió de gènere i orientació sexual Diversitat social i cultural Prejudicis - La igualtat entre dones i homes Estereotips i rols que se'n deriven

		Androcentrisme, patriarcat i feminismes Prevenió de l'abús sexual i la violència masclista Responsabilitat compartida en tots els àmbits de la vida - Educació Relativisme moral o universalitat dels valors. Dilemes morals Autonomia i heteronomia moral
	Competència específica núm. (2): CE2. Gestionar les emocions en situacions de conflicte per a poder afrontar-les des de la cultura de la pau i explorar i proposar solucions equitatives i creatives.	
	Criteris d'avaluació: 2.1. Reconèixer les diferents violències que constitueixen la cultura de la violència i analitzar-ne críticament les conseqüències per a la convivència democràtica. 2.2. Proposar i dur a terme accions encaminades a la construcció de la cultura de la pau en la vida diària del centre i en l'entorn social. 2.3. Arribar a un punt d'entesa integrant les intervencions i plantejaments de la resta de la classe a través del diàleg col·lectiu i el consens.	Sabers bàsics: Bloc 2: Pau - Resolució de conflictes Violències: directa, cultural i estructural Cultura de la violència versus cultura de la pau. "No-violència". Pau positiva versus pau negativa Maltractament, assetjament i exclusió. Respects i tolerància Conductes addictives - Els deures i els drets de les persones Drets i deures «Netiqueta» per a dispositius, aplicacions, eines informàtiques i xarxes socials Declaració Universal de Drets Humans i de la Infància Valors democràtics i ciutadania global Legalitat i legitimitat. Dignitat i justícia
	Competència específica núm. (3): CE3. Analitzar de manera crítica les normes i lleis vigents en el marc de la Declaració Universal dels Drets Humans i adequar-se a aquestes valorant-ne la legitimitat.	
	Criteris d'avaluació: 3.1. Explicar i exemplificar amb claredat la diferència entre legitimitat i legalitat. 3.2. Analitzar críticament la relació entre les normes i lleis vigents i la Declaració Universal dels Drets Humans. 3.3. Aplicar l'aprenentatge sobre la legitimitat de normes a altres situacions que requereixen ser regulades.	Sabers bàsics: Bloc 3: Prosperitat - Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible Sostenibilitat i reducció de les desigualtats - La desigualtat Situacions de marginació, discriminació i injustícia social Interseccionalitat de les desigualtats i les discriminacions

		- Funció social dels impostos i justícia fiscal Els serveis públics Conductes defraudadores i evasió fiscal
	Competència específica núm. (4): CE4. Reconéixer, denunciar i combatre els estereotips i rols associats a partir d'una reflexió personal i crítica.	
	Criteris d'avaluació: 4.1. Identificar els valors que sustenten els estereotips i els prejudicis presents en debats, produccions escrites, literatura, música, videojocs, publicitat, xarxes socials, etc. 4.2. Analitzar críticament les conseqüències d'adoptar els estereotips i prejudicis com a patró de comportament i relació amb les altres persones i denunciar les desigualtats i injustícies que generen. 4.3. Proposar conductes i desplegar accions per a combatre la discriminació i no inclusió de les persones víctimes dels estereotips socials a l'aula, el centre i la societat.	Sabers bàsics: Bloc 1. La persona: - La diversitat Identitat de gènere, sexe biològic, expressió de gènere i orientació sexual Diversitat social i cultural Prejudicis - La igualtat entre dones i homes Estereotips i rols que se'n deriven Androcentrisme, patriarcat i feminismes Prevenició de l'abús sexual i la violència masclista Responsabilitat compartida en tots els àmbits de la vida
	Competència específica núm. (5): CE5. Identificar, analitzar i valorar en l'àmbit internacional els beneficis dels valors democràtics promoguts per lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania global.	
	Criteris d'avaluació: 5.1 Buscar, seleccionar i exposar informació de fonts fiables referida a la situació dels valors democràtics en el món. 5.2 Participar en el debat sobre els beneficis dels valors democràtics en l'àmbit internacional amb aportacions raonades. 5.3 Analitzar i explicar les conseqüències socials que es desprenen del respecte o no dels principis de la Declaració Universal dels Drets Humans i de les institucions i lleis internacionals que vetlen perquè es complisquen.	Sabers bàsics: Bloc 5: Participació - Habilitats Estratègies per al diàleg convertit en debat: assertivitat, argumentació, contraargumentació i proves. Tipus d'arguments - Àmbits Processos participatius en els àmbits local, nacional i internacional Marc ètic del diàleg Activisme ciutadà i solidaritat internacional. ONG L'ONU com a societat de nacions La UNESCO com a element clau per a establir aliances de progrés Europa com a unitat política. El Tribunal Europeu de Drets Humans

Competència específica núm. (6): CE6. Proposar i desplegar accions responsables i justes compromeses amb la transformació social i la lluita efectiva contra les desigualtats i injustícies, en qualsevol situació real, d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva.

Criteris d'avaluació:

6.1. Identificar amb claredat els pols d'un conflicte generat per una situació de desigualtat.

6.2. Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta davant de la desigualtat i la injustícia social.

6.3. Proposar i desplegar accions que lluiten contra les desigualtats i injustícies socials identificades en qualsevol situació.

Sabers bàsics:

Bloc 1. La persona:

- La diversitat

Identitat de gènere, sexe biològic, expressió de gènere i orientació sexual

Diversitat social i cultural

Prejudicis

- La igualtat entre dones i homes

Estereotips i rols que se'n deriven

Androcentrisme, patriarcat i feminismes

Prevenició de l'abús sexual i la violència masclista

Responsabilitat compartida en tots els àmbits de la vida

Competència específica núm. (7): CE7. Explicar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de la situació mediambiental del planeta.

Criteris d'avaluació:

7.1 Avaluar l'impacte de les pròpies accions en les esferes local i global en relació a la sostenibilitat ecològica.

7.2 Explicar de manera clara i precisa els desafiaments plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

7.3 Idear, planificar i avaluar en grups col·laboratius accions innovadores encaminades a cuidar el planeta.

7.4 Explicar els conflictes i les conseqüències que generen les polítiques de desenvolupament no sostenibles

Sabers bàsics:

Bloc 4: Planeta

- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 com a oportunitat per a transformar el planeta

Impacte de l'ésser humà en el planeta i canvi climàtic

Desenvolupament sostenible i ciutadania global

Consum responsable i economia circular

Tecnologia i entorn natural. Fem digital i sostenibilitat

Benestar animal

1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat

Redaccions: la redacció de textos d'una certa extensió és fonamental per diversos motius. En primer lloc perquè permet desenvolupar la capacitat d'exposar i enllaçar idees per escrit. D'altra banda els escrits permeten aplicar els conceptes apresos així com buscar informació.

Debats: eina fonamental a l'hora de promoure els valors de tolerància i convivència que sustenten l'assignatura. D'altra banda permeten desenvolupar les facultats lingüístiques de l'alumnat. Els debats exigeixen, al seu torn, elaboració d'idees per a la seua exposició així com la cerca i processament d'informació.

Treballs de recerca: estos poden ser elaborats també en grup. D'esta manera es fomenta el treball en equip i la col·laboració. D'altra banda permeten l'elaboració dels continguts impartits i un treball d'aprofundiment que permet reforçar-los. Estos treballs poden ser exposats en classe. D'esta manera seran els alumnes els que, supervisats pel professor, expliquen i desenvolupen els continguts. Es fomenta així la participació i la implicació de l'alumnat en el desenvolupament de la matèria.

Materials audiovisuals: la seua utilització en classe pot permetre als alumnes documentar-se i reflexionar sobre situacions concretes en les quals es puguem observar algunes de les situacions de desigualtat, incompliment dels Drets Humans o alguns dels canvis socials a què fan referència els objectius. D'altra banda és interessant l'ús d'alguns documentals o pel·lícules que ens ajuden a comprendre alguns dels continguts.

Lectura i comentari de textos: tant els llibres de lectura, com la lectura i comentari de textos breus són una eina important dins de la didàctica de l'Ensenyament Secundari Obligatori ja que en la seua regulació es reconeix el foment de la lectura com un dels seus objectius. Al seu torn, pot complir una funció anàloga a la dels materials audiovisuals. A això cal afegir que permeten el desenvolupament de la comprensió lectora i milloren aspectes com la redacció o l'ortografia.

La qualificació global serà la resultant de la suma de les notes tractades de forma ponderada, i tal qualificació estarà formulada a través de múltiples instruments d'avaluació:

El treball que es realitze a cada avaluació seran corregits seguint els següents apartats:

- Presentació – ordre.
- Ortografia i sintaxi.
- Riquesa i adequació del vocabulari utilitzat.
- Utilització escaient de vocabulari específic ètico-filosòfic.
- Grau de correcció i complexitat de l'argumentació i del contingut del que es diu.
- Capacitat de síntesi i/o anàlisi del material proporcionat.
- Utilització i aprofitament del material presentat o buscat sense repetir-lo textualment
- Aportacions de reflexió personal i relació amb altres temes.

Depenent del treball demanat – comentari de text, dossier, mural, etc-, es donarà més pes específic a alguns d'aquests aspectes.

Cal tenir present que aquestes qüestions s'avaluaran de manera diferent al llarg de les avaluacions.

A l'inici del curs, el pes de les qüestions formals (presentació, ortografia, etc) serà major que a les següents avaluacions, en les quals l'exigència sobre l'ús del vocabulari específic, complexitat de l'argumentació, el no repetir textualment les informacions, les aportacions personals... tindran més valor a l'hora de qualificar els treballs.

El professor/a podrà demanar a l'alumne/a la repetició d'alguns treballs que puguem ser millorats com a forma de recuperació.

Els treballs proposats a cada avaluació, comentaris de text, redaccions, controls de lectura, exàmens, elaboració de dossiers, de murals i/o dibuixos, treballs sobre pel·lícules, etc, representaran el 80% de la qualificació global de l'avaluació. La puntuació mínima per poder aprovar cada avaluació serà de quatre punts.

A més d'aquests aspectes conceptuals i procedimentals es valorarà també l'aspecte actitudinal.

Pel que fa al comportament en l'aula es valorarà negativament les faltes o els comportaments que detallem a continuació:

- no portar el material tots els dies a classe o no tindre-ho en un estat adequat,
- no portar fetes les activitats proposades,
- faltar a la integritat dels companys/es o del professor/a de manera física o verbal,
- no respectar el material i/o les instal·lacions
- la falta de puntualitat;
- les faltes d'assistència no justificades documentalment
- qualsevol conducta que interrompa el normal desenvolupament de les classes.

El professor/a dissuadirà amb un negatiu (-0,25 punts) aquells que incórreguen en comportaments negatius enumerats a l'apartat anterior.

L'actitud representa el 20% restant de la qualificació global de l'alumne. Cap alumne que siga avaluat negativament en l'apartat actitudinal podrà obtenir la qualificació global d'apte.

La nota final serà la mitjana aritmètica de les tres avaluacions sempre que estiguen puntuades com a mínim amb un quatre.

Els alumnes que al finalitzar el curs tinguen alguna avaluació suspesa hauran de presentar-se a la

		recuperació final, on s'examinaran de la part del curs suspesa. Aquesta es realitzarà durant la primera setmana de juny.
Mesures de resposta educativa per la inclusió	Les mesures d'inclusió fonamentals, venen determinades al l'ordre 20/2019, per la que es regula la resposta a les necessitats d'inclusió: Mesures de Nivell III: Adaptació d'accés al currículum: Subministrar elements necessaris per a que l'alumnat puga desplegar el currículum ordinari o amb mesures (aparells sonors, visuals, informàtics, mobiliari, recursos personals específics, ampliació del tamany o format d'activitats o exàmens....). Donar més temps o adequar les condicions de les activitats. Priorització de continguts elementals i bàsics propis del nivell: Fer més èmfasi en els continguts bàsics i elementals, que permeten progressar curricularment. Plantejar activitats que treballen eixos continguts mínims. La qualificació d'aprobat al final de curs, ha de respondre a que els continguts mínims de la matèria en el curs al que està adscrit, estan assolits. Adaptacions en l'avaluació: Es poden adoptar diferents mesures. Si hem marcat uns continguts mínims, seleccionar activitats d'avaluació on es constata que s'han assolit. Eixes activitats poden ser en un examen, en un producció escrita, la resolució d'un problema, la interpretació d'una gràfica, l'execució d'una destresa Igualment es pot adaptar o canviar l'instrument d'avaluació (oral, competència, teòric, pràctic).	